

Огляд новин по політиці Європейського Союзу з питань зміни клімату

Розподіл зобов'язання ЄС на 20% зниження викидів парникових газів до 2020 між членами ЄС.

В березні 2007 року ЄС прийняло рішення про зниження викидів парникових газів на 20% до 2020 року від рівня 1990 року всередині ЄС незалежно до рішень в рамках Кіотського проколу та РК ООН ЗК. У випадку досягнення міжнародної угоди по зниженню викидів парникових газів на період після 2012 року ЄС візьме зобов'язання на 30% зменшення викидів парникових газів від рівня 1990 року.

В березні 2008 року комісія ЄС презентувала схему розподілу зусиль на зниження викидів парникових газів між 27 країнами співтовариства. Усі викиди парникових газів поділено на 2 групи: перша - викиди від підприємств, що входять в Європейську Систему Торгівлю Викидами (ЄСТВ) і друга - інші викиди парникових газів.

До ЄСТВ (перша група) включені великі енергетичні та промислові підприємства. Кожне підприємство отримує ліміт дозволів на викиди парникових газів, який є меншим, ніж потрібно підприємству. Це створює попит на додаткові дозволи на викиди і формує ринкову ціну одиниці скорочення викидів. Підприємство може або впроваджувати додаткові заходи зниження викидів на своєму виробництві, або купувати дозволи на викиди у іншого підприємства в ЄС, що входить в систему ЄСТВ, або купити одиниці скорочення викидів в рамках механізму спільного впровадження або чистого розвитку. Головним чинником у виборі джерела додаткових дозволів для підприємств є економічний фактор. Якщо підприємство під кінець року перевищує ліміт викидів парникових газів, то воно платить штраф в розмірі 100 євро за кожен тону викидів CO₂.

До другої групи парникових газів потрапили усі інші джерела викидів: сектор транспорту, середні та малі підприємства, сільське господарство, тощо. За базовий рік для визначення зобов'язань на зниження викидів парникових газів для країн було обрано 2005 рік. Основний аргумент саме такого базового року, а не 1990, як в Кіотському протоколі - найбільш повна інформація інвентаризації саме за 2005 рік.

Такий підхід розподілу викидів на 2 групи виявився найбільш прийнятним: сектори ЄСТВ, що в усіх країнах оперують на більш-менш рівних конкурентних умовах повинні виконувати єдині вимоги. Щодо другої групи викидів парникових газів, то їх вже розподілено зважаючи на економічні можливості та технологічні показники кожної з країн.

Європейська система торгівлі викидами (ЄСТВ)

Зараз в рамках ЄСТВ рівень лімітів на викиди парникових газів для окремих підприємств готувався Національними урядами. В результаті, кожен уряд намагався надати своїм підприємствам надвеликі дозволи на викиди, що призвело

до падіння ринку торгівлі квотами в Європі. Тому за планами, з 2013 Національні уряди не будуть брати участі в формуванні національних планів розподілу дозволів на викиди, щоб уникнути зловживань на ринку торгівлі викидами.

Зараз ЄСТВ покриває 21% усіх викидів парникових газів в ЄС, з розширенням в 2013 ЄСТВ вже буде покривати 45% усіх викидів.

В 2013 році 20% дозволів на викиди парникових газів буде продано через аукціон, а з 2020 року планується аукціонний продаж усіх 100% дозволів на викиди парникових газів. (Пояснення: існує 2 види розподілу дозволів на викиди – (1) встановлення ліміту на обсяг викидів, що підприємство отримує безкоштовно або (2) продаж дозволів на аукціоні, коли підприємство змушено купляти за ринковою ціною необхідний обсяг дозволів. Перший спосіб є набагато вигіднішим для підприємств, бо вони отримують певний ліміт на безкоштовні викиди, другий спосіб зменшує зловживання схемою, але в той же час накладає певний тягар на підприємства, бо вони повинні платити за кожну тону викидів CO₂ по ринковій ціні 20-25 євро). Аукціон буде організований урядами країн і отримані кошти надійдуть в бюджети відповідних країн, з можливим зобов'язанням направити 20% на заходи попередження проблеми зміни клімату.

Важливо, що підприємства також в період 2012-2020 року зможуть використовувати механізми спільного впровадження та чистого розвитку, що зараз діють за Кіотським протоколом навіть за відсутності домовлення про другий період зобов'язань за Кіотським протоколом.

Розвиток відновлюваних джерел енергії

В ЄС діє Директива про досягнення загального для ЄС рівня 20% енергії з відновлюваних джерел до 2020 року. Весною 2008 року комісія ЄС запропонувала схему розподілу цієї мети серед 27 країн.

Енергія поділена на такі категорії: електрична, опалення та охолодження та транспорт.

Країни отримали національні зобов'язання за формулою, що включає існуючий рівень відновлюваної енергії + 5,5% з поправкою на рівень ВВП в країні. Єдина проблема такого підходу – відсутність критерію технічного потенціалу на відновлювані джерела в кожній окремій країні. Країнам дозволяється торгувати одиницями відновлюваних джерел енергії і об'єднуватися групою країн.

Країни повинні звітуватися кожні 2 роки і в разі невиконання мети повинні подавати до комісії ЄС новий план щодо досягнення необхідної мети % відновлюваних джерел енергії.

Щодо біопалива, то за низкою висновків велика частка виробництва біопалива веде до значних екологічних проблем і необхідне чітке регулювання щодо критеріїв виробництва цього палива. За заявою ГрінПіс, якщо неможливо досягнути мети

10% біопалива до 2020 року в ЄС з дотриманням екологічних та соціальних норм, то від цієї мети треба відмовитися.

Регулювання викидів від автотранспорту

В грудні 2007 року була відкрита для обговорення пропозиція по встановленню обов'язкового стандарту на викиди CO₂ для усіх автомобілів, що будуть продаватися в ЄС.

Ще на початку 2000-х років Європейська комісія звернулася по виробників автомобілів про поступове зменшення викидів парникових газів від автомобілів до 130 мг за 1 кілометр пробігу. Автомобільні компанії взяли на себе добровільне зобов'язання, але за 5 років так нічого і не зробили. Середні викиди парникових газів від автомобілів складають 160 мг на 1 км.

За новою директивою до 2012 року усі виробники автомобілів повинні досягти середньої позначки викидів 130 мг на кілометр і запропоноване законодавство тепер буде обов'язковим до виконання.

Екологічні організації схвалюють запропоноване законодавство, бо викиди від транспортного сектору постійно зростають і тому потрібно, щоб на ринок виходили більш ефективні автомобілі. В той же час, є декілька негативних коментарів: по-перше, в запропонованому законодавстві немає довгострокової мети на стандарт викидів від автомобілів, наприклад 80 мг на кілометр до 2020 року. Також екологічні організації не погоджуються з підходом визначення стандарту на викиди в залежності від маси автомобіля. Тобто важкі автомобілі отримують стандарт більший за 120 мг/км, а легкі автомобілі отримують стандарт менший за 120 мг/км. Існування диференційованого підходу потрібне, але існуючий підхід не стимулює виробляти легші та економніші авто.

В результаті такого підходу як виробники великих автомобілів (найбільше Німеччина), так і виробників маленьких автомобілів (Франція, Італія) були незадоволені, бо і тим і іншим доведеться багато працювати над технологією, щоб виконати стандарт. Німеччина проти законопроекту, захищаючи власних виробників, що стало несподіванкою для усіх, адже ця країна вважається найзеленішою і прогресивнішою в питаннях боротьби зі зміною клімату.

У разі невиконання вимог, виробник машин буде платити штраф обсягом 20 євро за перевищення кожного 1 мг CO₂ на км за кожен продану машину. Виробники автомобілів доводять, що це надто великий штраф, але за висновками Європейської комісії штраф повинен бути вище вартості розробки нових технологій, тому є обґрунтованим.

Законодавство по технології уловлювання та зберігання вуглецю

Пояснення: технологія уловлювання та зберігання вуглецю передбачає закачування вуглекислого газу в шахти під землею для довічного зберігання.

Головні аспекти: в Європейському Союзі відмовилися від обов'язкового будівництва сховищ для зберігання вуглецю на нових електричних та вугільних станціях, що працюватимуть на викопному паливі. Енергетичні компанії можуть самі вирішувати чи їм будувати сховища зберігання вуглецю. На ці технології не передбачається додаткових коштів ЄС.

В законодавстві прописані лише усі технічні параметри, які повинні бути виконані, якщо підприємство вирішить будувати сховище зберігання вуглецю.

На замовлення GreenPeace було виконано технічний аналіз запропонованого законодавства і в ньому виявилася низка технічних проблем:

- відсутня наукова база встановлення стандартів;
- немає чітких стандартів концентрації CO₂, що повинна бути в потоці. За висновком експертної оцінки такий потік повинен на 99,9% складатися з вуглецю;
- немає визначення що таке „значні витоки вуглець”. Якщо рівень витоку 1%, то вже за 70 років 50% збереженого вуглецю вийде на поверхню, за рівня 0,1% за 700 років;
- через деякий час власник сховища може зупинити процедуру моніторингу, якщо вважається, що немає витоків.

Документ все ще на обговоренні.